1. Honoré de Balzac: OČE GORIOT

Balzac velja za predhodnika velikih realistov 19. st., saj iz romantike prehaja v realizem. Napake, ki jih pripisujejo Balzacovemu pisanju, so, da se ustavlja ob vsem, kar ga zanima, in da je pregostobeseden v opisovanju podrobnosti, ima nabuhel slog in pomanjkanje občutka za naravo. Človeka nikoli ne gleda samega zase, temveč v ozki povezanosti z okoljem, ki ga hkrati oblikuje in odseva njegova dejanja.

Rodil se je 1799 v Toursu, v meščanski družini. Hodil je v strogo samostansko šolo do 17. leta, ko so se preselili v Pariz, kjer je študiral pravo. Kasneje pa se je posvetil samo pisateljevanju. Bil je tudi tiskar in založnik, vendar si je nakopal samo dolgove. Računal je, da bo poplačal dolgove s pisateljevanjem, zato je pisal tudi do 14 ur na dan. Leta 1850 se je poročil s poljsko plemkinjo Evo Honesko. Vendar je 5 mesecev po poroki zaradi šibkega zdravja umrl v Parizu.

Leta 1833 začne pisati ciklus romanov, ki dobijo leta 1842 naslov Človeška komedija. Človeška komedija je skupni naslov za 24 romanov in več novel; vsako delo je v sebi zaključena celota. Ciklus prikazuje različnost francoskih družbenih razredov in poklicev v času od konca Napoleonove vlade in restavracije, torej v prvih desetletjih 19. st.

Človeška komedija ima še vidno romantično tradicijo v nenavadnih značajih, prežetih s strastmi. Njegova skrb za znanstvene podrobnosti in smisel za resničnost pa nam kažeta podobo realističnega romana.

Njegova znana dela so še romani: Izgubljene iluzije, Blišč in beda kurtizan, Striček Pons, Teta Liza, Sagrinova koža.

Oče Goriot

V romanu Oče Goriot gre za prizore iz zasebnega življenja. Dogajanje je postavljeno v čas okoli leta 1820. Glavni osebi sta Goriot in Evgen de Rastignac. Prvi je premožen meščan, ki je podpiral svoji hčeri Delfino in Anastazijo, da sta se povzpeli v višjo družbo. Svojo ljubezen od hčera goji do norosti, saj očitno preveč pomaga in se odreka vsemu ljubemu, medtem ko ga oni samo izkoriščata in se ga sramujeta. Evgen de Rastignac je študent, podnajemnik v isti hiši kot Goriot. Želi se uveljaviti v družbi. Za uveljavitev se mu odpirata dve možnosti. Ali da uporabi zveze s svojo sestrično ali pa da se bogato poroči in si z umorom pridobi denar. To možnost mu predlaga Vautrin, bivši kaznjenec, ki živi v isti hiši. Evgena podpirajo starši, kar lahko vidimo v odlomku iz Berila 2. Oče Goriot nam na koncu romana pokaže, da se vseeno zaveda svojih odnosov s hčerama. Ko je na smrtni postelji, je ves obupan, saj si zelo želi še zadnjič videti hčeri. Sam sebi pripisuje krivdo, da sta hčeri taki, saj ju je on tako navadil oz. vzgojil. Tako ju je blagoslovljal in preklinjal hkrati. Vendar se mu želja ni izpolnila, saj sta bili hčeri "zaposleni" in nista imeli časa. Tako je umrl brez hčere ob sebi. Pokopan je bil na Evgenove stroške. Ob koncu pogreba se je Evgen s pokopališča, ki je nekoliko nad mestom, zagledal v Pariz in napovedal boj višji družbi z besedami: "Zdaj se pa skusiva midva!"

Odlomek iz Berila 2 je iz 2. poglavja. Rastignac prejme dvoje pisem, materino in sestrino. V obeh je denarna podpora, za katero je poprosil. Mati mu v pismu opiše stanje doma in mu želi, da bi denar dobro naložil, ter ga opomija, naj bo pošten. Vse to ga spomni na očeta Goriota in notranje ga začne razjedati neznosna bolečina. Hoče se odpovedati visoki družbi. Odpre pismo sestre Lavre, ki mu piše, da za denar, ki sta ga poslali z Agato, nista vedeli, kaj bi kupili, tako je prišlo ravno prav, da mu ga pošljeta. Ponudita se mu, da mu sešijeta srajce, vendar naj pošlje kroje. Rastignac je ganjen. Počuti se močnega in odrešenega, za kar se lahko zahvali denarju.